

“**VAAK WORDT EEN VISIE GEBRUIKT ALS EEN SCHAAMLAP WAAR ALLES WAT MIS IS IN HET BEDRIJF ACHTER VERSTOPT ZIT**

elkaars kracht beter te benutten en stimuleren ze elkaar om hun doelen te bereiken.”

Gebrek aan visie

“In Azië en in de Verenigde Staten begrijpen ze dat meestal beter dan in Nederland. In Azië passen wij met ons bedrijf vrij naadloos in een cultuur waarin het belang van zingeving, kernwaarden en disciplineren vrij vanzelfsprekend is. Wij kunnen daar veel doen, omdat bedrijven er te maken hebben met harde groei en met het probleem hoe ze nieuwe medewerkers snel kunnen disciplineren zodat ze passen in de bedrijfscultuur. Wij kunnen ze ook helpen om nog beter te communiceren, want Aziaten vinden het vaak moeilijk om elkaar openlijk de

waarheid te vertellen. In Azië passen wij beter dan in Nederland. Het ontbeert dit land aan een visie. De leiders van het land praten uitsluitend over de vraag wat wij moeten doen, maar niet in samenhang met die andere vragen: Waarom willen wij dat doen? Hoe gaan we met elkaar om? Waar willen we heen? De huidige ministersploeg mist de training om deze vragen in hun samenhang te begrijpen, maar bij de kiezers blijft het probleem van de normen en waarden bovenaan staan. Balkenende had dat goed begrepen, maar hij noemde slechts één van de vier elementen. Wat Nederland nodig heeft, is een visie en dan een rücksichtslose disciplineringslag om dat na te leven. Als we dat niet doen, worden wij een oud land dat de slag verliest, en dan worden we geconfronteerd met afnemende welvaart. Zonder een koersvaste kapitein aan het roer, keert de wal het schip.”



33

ANDER PERSPECTIEF

Martijn Engelbregt (1972) noemt zichzelf een proceskunstenaar. Na cum laude te zijn afgestudeerd aan de Hogeschool voor de Kunsten in Utrecht, zette hij in 1996 zijn eigen onderzoeksbureau Engelbregt Gegevens Beheer Groep (EGBG) op. Met relatief eenvoudige middelen probeert hij complexe bureaucratistische structuren bloot te leggen. Hij onderzoekt hoe mensen reageren wanneer ze worden uitgenodigd om op een andere manier naar schijnbare vanzelfsprekendheden te kijken. De afgelopen jaren ontwierp hij formulieren, enquêtes, instituten en ondernemingen geïnspireerd op werkelijk bestaande structuren. Zijn werk is vaak ontregelend en regelmatig punt van discussie door de onduidelijke scheidslijn van realiteit en kunstwerk.





“Ik ben altijd gefascineerd geweest door het spel met vragen en antwoorden. Op een gegeven moment ben ik daarom formulieren gaan verzamelen om te kijken welke taal erin wordt gebruikt. Die formulieren, ontdekte ik, zijn vooral een methode voor personen, bedrijven en instellingen om de wereld op een bepaalde manier in kaart te brengen en binnen hun systeem te laten passen. Ik ben toen gaan spelen met de mogelijkheden die dit soort formulieren bieden, om te laten zien hoe veel dingen door ons voor vanzelfsprekend worden aangenomen. Mensen hebben vaak niet door hoeveel verantwoordelijkheid ze hebben. Ze zitten te vast aan rolpatronen of de gewoonte om mee te willen doen. Het moment waarop ogenschijnlijk gewone dingen ineens net anders blijken te zijn dan ze gewend zijn, zegt heel veel over hoe mensen normaal gesproken handelen. Ze worden daardoor even aan het denken gezet. Maar ik geloof niet in een wijzend vingertje. Ik wil niemand verplichten op mijn manier tegen de zaken aan te gaan kijken.”

ZIJ MET ONS

Op het gemeentehuis in de geboortestad van Geert Wilders, Venlo, staat in neon op de gevel ZIJ MET ONS te lezen. De woorden zijn afgeleid van de bekende tekst op de zijkant van de Nederlandse munten: GOD ZIJ MET ONS. Door het woord GOD weg te laten krijgt de zin een geheel nieuwe betekenis, namelijk als oproep om ‘met elkaar’ te zijn. Het denken in ‘wij’ en ‘zij’ wordt er op eenvoudige wijze mee doorbroken.

Opdrachtgever: Gemeente Venlo

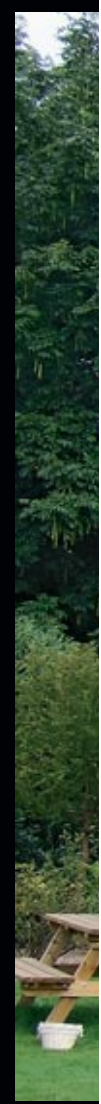




“Interactie is in mijn werk heel belangrijk. Ik nodig mensen nadrukkelijk uit om te reageren. Het publiek wordt deelnemer en bepaalt zo mede de uitkomst. Sommige mensen vinden het ontzettend grappig wat ik doe, anderen denken ‘het zal allemaal wel’ of vinden het afschuwelijk. Soms stappen ze naar de politie en ik ben ook wel eens bedreigd. Maar vaak blijkt dat mensen heus wel openstaan. Als je ze op een open manier benadert, is er opeens veel ruimte. Dat stemt mij heel optimistisch. Gaandeweg kunnen mensen die een project eerst weggegooid geld vonden, soms heel enthousiast raken. Mensen reageren vaak vanuit boosheid of ergernis en dat is niet de manier om nader tot elkaar te komen. In deze projecten krijgen ze vaak net een andere rol dan ze gewend zijn. Kunst is een ideale manier om zo’n dialoog op gang te brengen. Ik werk graag vanuit de kunst omdat het zo’n ongedefinieerde ruimte is. Door grensgebieden op te zoeken en te overschrijden kan je aantonen dat individuen vaak een veel grotere verantwoordelijkheid aankunnen dan bijvoorbeeld door de overheid of het bedrijfsleven wordt gedacht. Er kan veel meer dan we voor mogelijk houden.”

GROOT Leeuwarder Monument

Voor alle 45.000 huishoudens in Leeuwarden kocht ik een baksteen. Deze bakstenen werden feestelijk ingepakt en voorzien van een handleiding waarbij de huishoudens werden uitgenodigd hun steentje bij te dragen aan het GLM, monument van voor en door Leeuwarders.





Rest.

Tijdelijk openluchrestaurant waar gekookt werd met restjes en onkruid.

Rest. is een openluchrestaurant waar eten, sociale cohesie en de zorg om natuur en milieu elkaar aan tafel ontmoeten. Op creatieve en smakelijke wijze vraagt Rest. aandacht voor de keerzijde van onze omgang met voedsel en grondstoffen.

Rest. verzamelt op verschillende manieren ingrediënten die meestal worden vergeten. Deze ingrediënten worden tot smakelijke lunchdiners omgetoverd en aangeboden aan bezoekers van Rest.

“Ook bedrijven staan wel degelijk open voor andere manieren van kijken. De roep om creativiteit is in het bedrijfsleven heel groot. We kunnen immers niet alles outsourcen naar India of China. Uiteindelijk zullen we de dingen ook hier moeten oplossen. Ik ben nu bezig met een project waarbij kunstenaars, dansers, ontwerpers voor een dag een bedrijf overnemen. Wij zorgen voor een artistieke beleving op de dagelijkse werkvloer die vaste routines doorbreekt zodat werknemers hun werkplek op een onverwachte wijze ervaren. Het is een soort bedrijfsuitje, maar dan binnen het bedrijf. Dat levert vaak verrassende resultaten op als mensen de volgende maandag weer naar hun werk gaan. Met zo’n bedrijfs-overname laden we niet alleen de werknemers op, maar ook de werkplek zelf.”





Hotline naar het Volk

De Hotline naar het Volk staat in de entree van de Tweede Kamer. Als de hoorn van de haak wordt genomen maakt de telefoon automatisch contact met één van de 6 miljoen vaste telefoonnummers in Nederland.

Kamerleden of medewerkers van de Tweede Kamer kunnen de persoon die ze aan de lijn krijgen een kwestie voorleggen of vragen naar haar of zijn mening inzake de stand van het land.

Opdrachtgever: Tweede Kamer i.s.m. Atelier
Rijksbouwmeester

